

YLÖJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE

ASIA: Seitsemisen kansallispuiston laajennusta koskevan esityksen teko Ympäristöministeriöön

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry. esittää Ylöjärven kaupungille, että kaupunki tekisi Ympäristöministeriölle esityksen Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta ensi hallituskaudella.

Ympäristöministeriössä on käsitellyssä esitys Seitsemisen kansallispuiston laajentamiseksi Ruoveden rajaan ja vastaavasti Helvetinjärven kansallispuiston laajentaminen Ylöjärven rajaan, jolloin yhdistettyjen kansallispuistojen pinta-ala nousisi 11 000 ha 21 000 ha. Tällöin saavutettaisiin Lapin kansallispuistojen koko luokkaa oleva puisto keskeiselle paikalle Etelä-Suomeen. Laajennusalue on kokonaisuudessaan valtion maalla ja siitä jo nyt noin puolet on suojelluksen omaavaa aluetta. Käsillä olevassa laajennuksesta noin 80% sijoittuisi Ylöjärven kaupungin alueelle. Tällöin Ylöjärven kaupungin alueella olevan kansallispuiston pinta-ala nousisi lähes 14 000 hehtaariin. Pohjois-Pirkanmaalla on valtion omistamaa metsää yli 100 000 ha. Tämä laaja metsämantere on ainoa alue Etelä-Suomessa, johon valtion maalle on mahdollista perustaa tämän kokoluokan kansallispuisto. Edelleen vireillä oleva Evon tiedekansallispuisto ei laajimmillaankaan voisi saavuttaa kuin noin 7000 ha pinta-alan.

Ympäristöministeriössä käsitellyssä olevan aloitteen kansallispuistojen laajentamisesta on tehnyt Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry. Esityksen tiivistelmä karttoineen on liitteenä. Ministeriössä on tällä hetkellä lisäksi useampia pääasiassa kuntien tekemiä aloitteita uusista kansallispuistoista eri puolella Suomea. Kansallispuistohankkeet voivat edetä Ympäristöministeriössä lähinnä silloin, kun hankkeilla on laaja alueellinen tuki ja hanketta on ajamassa ainakin kohdealueen sijaintikunta tai maakuntaliitto. Tämän vuoksi hanke voisi olla mahdollista saada mukaan jo ensi keväänä seuraavan hallitusohjelman valmisteluun. Seuraavalla hallituskaudella olisi Etelä-Suomen kansallispuistoverkon ja metsänsuojelun vahvistamisen vuoro. Tilanteessa, jossa luontokadon merkitys on huomattavasti korostumassa, Pirkanmaan mahdollisuudet saada kokonaan valtion maalle sijoittuvaa suojellisesti hyvinkin merkittävä ja kilpailukykyinen kansallispuistohanke vietyä eteenpäin ehdolle hallitusohjelman jo ensi hallituskaudella.

Seitsemisen kansallispuistoon liitettäväksi esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt kansallispuiston edellytykset valtion omistaman pinta-alan suhteen ja luonto- ja virkistysarvojen osalta. Seitsemiseen liitettäväksi esitetyt alueet sisältävät valtion omistaman Riuttaskorven virkistysmetsän alueen, pinta-alaltaan 16 neliökilometriä, Petäjjärven (254 ha), Pitkäkankaan (13 ha) ja Pitämävuorten (59 ha) Natura-alueet (yht. 326 ha) ja Metsähallituksen omalla päätöksellään suojelemat Haiturin (n. 30 ha) ja Pitkäjärven (n. 210 ha) alueet (yht. noin 240 ha).

Kansallispuistojen väliin jäävä vyöhyke on Pirkanmaan maakuntakaavassa ekosysteemipalveluille merkittävää aluetta. Laajennus toteuttaisi maakuntakaavan tavoitetta ekosysteemipalveluiden turvaamisesta käytännössä ja samalla laajat suo- ja metsäalueet tukisivat Metsähallituksen hiilinielujen ja -varastojen kasvutavoitetta. Suojelualueiden kytkeytyneisyys edistää lajien ja luontotyyppien säilymistä pitkällä aikavälillä ja siten nyt Seitsemisen kansallispuistoon liitettävät alueet vahvistaisivat jo perustettujen Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen merkitystä niin lajiston ja luontotyyppien suojelussa, ekosysteemipalvelujen ja monimuotoisuuden turvaamisessa kuin virkistys- ja retkeilyalueina.

Pirkanmaan liitossa käynnistynyt maakuntakaavan tarkistus tulee tavoiteasettelun perustella käsittelemään luontokadon ja ilmastonmuutoksen torjuntaa. Tämä mahdollistaneekin hyvinkin keskustelun käynnistymisen ja aloitteet kansallispuistojen laajentamisesta ja yhtenäisen ison kansallispuiston muodostamisesta Pirkanmaalle nykyisen maakuntakaavan ekosysteemipalveluiden alueella.

Luontokadon torjunta on noussut keskeiseksi kansainväliseksi ja kansalliseksi tavoitteeksi. Euroopan Unionin biodiversiteettistrategia tulee edellyttämään metsän suojelun vahvistamista Etelä-Suomessa. Kansallispuistohanke veisi eteenpäin mm. niitä tavoitteita, joita nyt valmisteilla oleva EU:n luontoalueiden ennallistamisasetus tavoittelee. Metsäluonnon suojelutarve ja uhanalaisten metsälajien suojelutilanne onkin Etelä-Suomessa hälyttävä. Uhanalaisista lajeista kolmasosa sijoittuu metsäluontoon. Suojeltua metsämaata on alle kolme prosenttia, kun tavoitteena on 10 %. Suomen ympäristöpaneeli esittää, että tämä tavoite tulisi saavuttaa kaikissa maakunnissa.

Metsäkato on Pirkanmaalla ja Tampereen kaupunkiseudulla huomattavan suuri seuraavan kahdenkymmen vuoden aikana. Pirkanmaan liitto on arvioinut maakuntakaavaan pohjautuen, että vuoteen 2040 mennessä jää yhdyskuntarakenteen alle yli 30 000 ha metsämaata. Tämä on sama luku kuin Pirkanmaan metsäsuojelualueiden määrä tällä hetkellä, noin kolme prosenttia Pirkanmaan miljoonasta metsähehtaarista.

Tampereen kaupunkiseudun voimakas kasvu näkyy myös Ylöjärven yhdyskuntarakenteen voimakkaana laajenemisena metsäpeitteisille alueille. Tämän kehityksen vastapainoksi olisi kovin tärkeätä, että kaupunki julkisena organisaationa pyrkisi aktiivisesti edistämään metsänsuojelua toisaalla. Kansallispuiston huomattava laajennus kaupungin hallinnollisella alueella soveltuisi erinomaisesti kompensoimaan kaupungin kasvusta ja kehityksestä johtuvia metsäalueiden menetyksiä ja luontokatoa. Samalla edistettäisiin kaupungin hiilineutraalikunta (Hinku) tavoitteita vahvistamalla kaupungin hiilinieluja.

Hankkeen toteutus nostaisi Ylöjärven ja Ruoveden Etelä-Suomen kansallispuistokuntien merkittävimpään kärkeen ja voisi tuoda huomattavia elinkeinopoliittisia kehittämismahdollisuuksia Ylöjärven kaupungille ja Ruoveden kunnalle. Kansallispuistot ovat kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettuja ja haluttuja matkailun ja luontovirkistystyksen kohteita. Tämä puistokokonaisuus yhdessä laajan Pirkantaipaleen retkeilyreitistön kanssa antaisi kaupungin tunnettuudelle ja markkinoinnille aivan uuden ulottuvuuden. Se toisi mahdollisuuden kilpailla jopa Lapin kansallispuistojen kanssa 'Etelä-Suomen Lappina'.

Ylöjärvellä 1. 11. 2022

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys

Hannu Raittinen
puheenjohtaja

Halla Savisaari
sihteeri

Liitteenä Lyhennelmä Ympäristöministeriössä olevasta aloitteesta Pohjois-Pirkanmaan kansallispuistojen yhdistämisestä